

Brabant biedt zich aan als proeftuin voor ruimtelijke keuzes van Nederland

Datum 21.9.2026
Subjekt Provincie Noord-Brabant
Region Nederlande
Kategorie Bauwesen, Staatsverwaltung und Selbstverwaltung, Regionen

Noord-Brabant wil samen met het Rijk onderzoeken hoe de groeiende stapeling van nationale opgaven in de leefomgeving ruimtelijk kan worden ingepast. Tijdens het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving (BOL) heeft Brabant aangeboden om als proeftuin te dienen voor een vernieuwende aanpak waarbij opgaven als defensie, woningbouw, natuur, energie en economie worden geprioriteerd en nog meer in samenhang worden bekeken. Hieruit moet ook blijken waar grenzen liggen aan wat ruimtelijk gezien mogelijk is. Een concrete eerste stap is een gezamenlijke botsproef rond Woensdrecht.

Nederland staat voor grote ruimtelijke keuzes. In Brabant komen veel nationale opgaven samen op een beperkte ruimte. De provincie vindt dat dit vraagt om slimme combinaties, duidelijke prioriteiten en heldere keuzes over wat wel en niet ruimtelijk haalbaar is. Daarom heeft Brabant het Rijk voorgesteld om nieuwe werkwijzen eerst in de praktijk te testen in Noord-Brabant. Dit heeft de provincie gedaan bij het BOL. Het BOL is het overleg waarin het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen afspraken maken over grote ruimtelijke opgaven, zoals woningbouw, mobiliteit, natuur, economie en defensie.

Woensdrecht als praktijkvoorbeeld

Een concreet voorbeeld van deze aanpak is de botsproef rond Woensdrecht. Daar onderzoeken Rijk en regio hoe verschillende ruimteclaims elkaar beïnvloeden. Het gaat onder meer om defensie, natuur, wonen, energie en economische ontwikkeling. De bedoeling is om beter inzicht te krijgen in waar opgaven elkaar kunnen versterken en waar keuzes nodig zijn. Daarnaast starten Rijk en regio een verkenning naar de relatie tussen laagvliegen en natuurcompensatie.

De provincie ondersteunt de groei van Defensie, maar vindt het belangrijk dat deze ontwikkeling zorgvuldig wordt afgewogen tegen andere maatschappelijke belangen, zoals natuur, leefbaarheid, woningbouw en economische ontwikkeling.

Gedeputeerde Wilma Dirken (Ruimte): "Brabant laat zien dat we verantwoordelijkheid willen nemen voor nationale opgaven. Maar de ruimte is niet onbeperkt. Daarom moeten we samen met het Rijk bekijken hoe we defensie, woningbouw, natuur, energie en economie slim kunnen combineren. De botsproef rond Woensdrecht helpt om die afwegingen concreet te maken en kan waardevolle lessen opleveren voor heel Nederland."

Brabant zet in op volgende stap in woningbouw

Tijdens het bestuurlijk overleg met het Rijk heeft Brabant ook aandacht gevraagd voor de woningbouwopgave. Het kabinet wees onlangs 5 nieuwe locaties aan voor de nationale aanpak grootschalige woningbouw. In Brabant willen veel kernen, zoals Best, Oss en Roosendaal, wezenlijk bijdragen aan het woningtekort. In aanloop naar de vaststelling van de Nota Ruimte zijn we met het

rijk in gesprek over hoe we deze locaties tot realisatie kunnen brengen.

De provincie ziet woningbouw niet als een opgave die losstaat van andere ontwikkelingen. Nieuwe woningen vragen ook om goede bereikbaarheid, voorzieningen en leefbare woonomgevingen. Daarom zet Brabant in op een integrale aanpak samen met gemeenten en het Rijk, wat op termijn tot zorgvuldig afgewogen investeringen kan leiden.

Bereikbaarheid Helmond Centrum+

Voor Helmond Centrum+, een bestaande nationale grootschalige woningbouwlocatie, zijn nieuwe stappen gezet. De mobiliteitsmaatregelen die nodig zijn voor de ontsluiting van de toekomstige woningen worden meegenomen in de prioritering van het Mobiliteitsfonds. Later dit jaar besluit het Rijk over een mogelijke bijdrage aan het mobiliteitspakket. Daarmee komen woningbouw en bereikbaarheid nadrukkelijker in samenhang in beeld.

<https://www.brabant.nl/actueel/nieuws/proeftuin-ruimtelijke-keuzes-nederland>